

مقدمه

پیشرفت‌های سریع حاضر و پوی آموذهای آن که خود را در گسترش ارتباطات و انتقال گسترده اطلاعات نشان می‌دهد ضرورت توجه به موضوع «نشر دانش» و «مدیریت» آن را به نحوی موکد مورد دقت قرار می‌دهد. بدون شك جاری سازی این دقت بخشی از رسالت سازمان هاست که شایسته است تا از جانب مراکز تحقیقات و یا R&D ها و هم چنین ادارات طرح و توسعه طرح ریزی، هدف گذاری و اجرا گردد.

نقطه عطف سرمایه گذاری در علم و اندیشه که باعث دسترسی جامعه هدف به دانش می‌شود، اقدام برای «نشر» و «بازتاب» آن است تا به این وسیله ره آورده‌های فکری را به منظور «به کارگیری علم» و «بهره برداری» از آن در اختیار کاربران قرار دهد، امروزه موفقیت جوامع تنها از راه به خدمت گرفتن علوم و دانش‌های تخصصی گوناگون و مرتبط با نیازها امکان پذیر است و «نشر علم» دالانی برای انعکاس ایده‌ها، مفاهیم و قابلیت‌های کشف شده برای حل موضوع‌های نوین است.

با هدف تامین چنین انتظاری، سازمان بنادر و دریانوردی در قالب‌های متنوع ترجمه، تالیف و پژوهش اقدام به نشر کتاب، فصل نامه و خبرنامه نموده است که با بهره‌گیری از روش‌های نوشتاری و الکترونیک، آن را دنبال نموده است. در تقویت چنین رویکردی و با توجه به آن که یکی از مهم‌ترین عناصر نشر دانش در شرایط معاصر آشنایی مخاطبین به ویژه کارشناسان و مدیران حمل و نقل دریایی با فعالیت‌های انجام گرفته در سازمان بنادر و دریانوردی و بهره‌برداری از موضوعات مورد نظر آنها است، تصمیم بر تهیه مجموعه‌ای از خلاصه مطالعات، پژوهش‌ها و ترجمه‌های انجام شده در این مرکز در دوره زمانی ۱۳۷۸-۱۳۹۷ گرفته شد. این مجموعه به متخصصان و مدیران حمل و نقل دریایی کمک می‌کند که اولاً چه موضوعات و مسائلی مورد مطالعه و پژوهش واقع شده و از انجام کار تکراری جلوگیری شود و ثانیاً با مطالعه خلاصه تحقیقات، تالیفات و ترجمه‌ها در صورت نیاز به اصل آن مراجعه و بهره‌برداری لازم را به عمل آورند.

آنچه که در این مجموعه به آن پرداخته شده توصیف مطالعات و تحقیقات انجام شده در سازمان بنادر مرتبط با علائق و حرفه سازمانی است که عمدتاً در جهت توسعه بنادر، ایمنی و امنیت، محیط زیست دریایی، عملیات بندری و دریایی، تاریخ، اقتصاد و فرهنگ دریایی می‌باشد. گستره این اقدام شامل پژوهش، تالیف و ترجمه‌هایی است که در دوده اخیر در سازمان بنادر انجام شده است. برای انجام این اقدام مراحل زیر طی شده است:

استخراج و تهیه فهرست پژوهش‌ها و مطالعات و ترجمه‌های انجام شده شامل:

- تهیه فهرست
- تهیه فایل الکترونیکی یا کتاب مربوط به پژوهش‌ها و مطالعات و ترجمه‌ها در دوره مورد بررسی
- تهیه شناسنامه یا اطلاعات پژوهش، مطالعه و ترجمه شامل:
- نام مستند مربوطه
- نام نویسنده یا گروه پژوهش
- نام مترجم
- انتشارات
- تعداد صفحات کتاب
- قیمت کتاب

- عکس ، جدول یا نمودارهای مهم و مربوطه

چکیده یا خلاصه شامل:

- کلیاتی

- معرفی فصل‌ها یا بخش‌های کتاب

امید است این مجموعه قابل استفاده برای مخاطبان آن، به‌ویژه مدیران و کارشناسان سازمان بنادر و دریانوردی، شرکت‌ها و موسسات دریایی و بندری و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

مؤلف

عنوان پژوهش: به روزرسانی طرح جامع بندار بازرگانی ایران (فصل اول: روششناسی و کلیات طرح)
عنوان لاتین:

Updating of Master Plan for Commercial Ports of Iran (Vol 1: Methodology and General Aspects)

مجری پروژه: مهندسین مشاور سازه پردازی - شرکت Sellhorn

مولف: مهندسین مشاور سازه پردازی

انتشارات: مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

تعداد صفحات: ۱۶۰

شابک:

قیمت:

آدرس کتابخانه:

درباره پژوهش

گزارش حاضر به عنوان گزارش روش شناسی و کلیات طرح در تاریخ ۹۳/۵/۱۵ به تصویب سازمان رسیده است. لکن با توجه به تغییر واحد نظارت از اداره کل مهندسی سواحل و بندار به مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی و با عنایت به تغییرات پیش آمده در سال های ۱۳۹۴ به بعد در موقعیت های اقتصادی و بین المللی کشور، براساس انتظارات جدید سازمان مقرر شد تا تغییراتی در روش انجام مطالعات بندهای هشتم و نهم شرح خدمات به وجود آید. بر این اساس و پس از چندین جلسه کارشناسی نهایتاً در تاریخ آبان ۱۳۹۴ بر روی متدولوژی جدید انجام مطالعات بندهای اشاره شده در بالا، توافق گردید.

این مجلد در ۱۰ فصل به شرح زیر تنظیم شده است:

فصل اول: مقدمه، معرفی و شرح خدمات پروژه

در این فصل بعد از مقدمه ابتدا به معرفی پروژه پرداخته شده و سپس شرح خدمات تشریح می شود.

فصل دوم: مرور مختصری بر نتایج فاز اول طرح جامع پیشین (انجام شده توسط طرح نواندیشان و HPC)

در این فصل طرح جامع پیشین مورد نقد و بررسی قرار گرفته است.

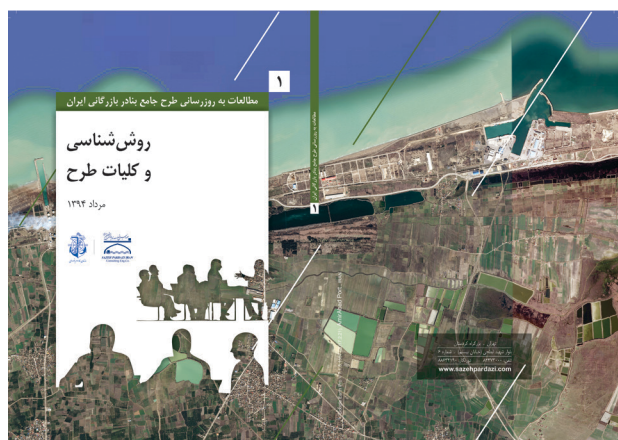
فصل سوم: تعیین رویکرد مشاور در بررسی و شناخت وضع

موجود

متدولوژی جمع آوری اطلاعات، شناخت وضع موجود و سازماندهی اطلاعاتی در این فصل بیان می شود.

فصل چهارم: رویکرد مشاور در مطالعات اقتصادی و تعیین سهم انواع کالا

رویکرد جزء به کل و کل به جزء و نیز رویکرد پیشنهادی مشاور در این فصل بررسی و ارائه می شود. همچنین مدل ها و روش های پیش بینی و مدل نهایی پیش بینی در این فصل ارائه می شود.

فصل پنجم: بررسی و تعیین رویکرد مشاور در مطالعات حمل و نقل و تعیین سهم بنادر

رویکردهای مختلف مطالعات حمل و نقل مانند استراتژی کمترین هزینه حمل - نزدیکترین مسیر، مدل سازی شبکه حمل و نقل کشور و توزیع بار بر اساس سایر اولویت‌های استراتژیک در این فصل مطرح شده و رویکرد پیشنهادی ارائه می‌شود.

فصل ششم: رویکرد مشاور در تحلیل رقابت پذیری بنادر

در این فصل، منظور از رقابت پذیری بنادر، رقابت میان بندری است. این موضوع در دو سطح مد نظر قرار می‌گیرد:

رقابت بنادر کشور با یکدیگر برای جذب کالای صادراتی / وارداتی

رقابت بین بنادر کشور و بنادر منطقه جهت جذب بار ترانزیتی / ترانشیپی

فصل هفتم: بررسی و تعیین رویکرد مشاور در مطالعات ترانزیت

بررسی متدولوژی به کار رفته جهت برآورد ترانزیت در مطالعات پیشین، گردآوری داده های پیش نیاز پیش بینی ترانزیت آینده از طریق بنادر هدف و پیش بینی حجم ترانزیت کشور تا سال افق طرح از طریق بنادر در این فصل انجام شده است.

فصل هشتم: رویکرد مشاور در پیش بینی حجم ترافیک دریایی

این فصل اختصاص به بررسی متدولوژی به کار رفته در طرح جامع پیشین و رویکرد پیش بینی ترافیک دریایی در مطالعات حاضر انجام می‌شود.

فصل نهم: تعیین رویکرد مشاور در محاسبه ظرفیت بنادر

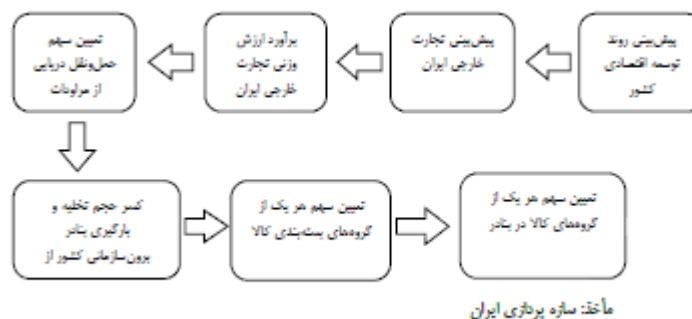
چگونگی محاسبه ظرفیت اسکله، ظرفیت انبار، ظرفیت دسترسی به پسکرانه، ظرفیت تجهیزات و ظرفیت دسترسی از طریق دریا موضوع این فصل است.

فصل دهم: بررسی و معرفی روش تدوین و ارزیابی استراتژی

هدف و خروجی مورد انتظار، بررسی متدولوژی و خروجی های طرح جامع بنادر پیشین در حوزه تدوین استراتژی و رویکرد تدوین استراتژی در پروژه حاضر در این فصل ارائه می‌شود.

در پیوست این گزارش پرسشنامه های طراحی شده برای گردآوری اطلاعات طی بازدیدهای میدانی نیز آورده شده است.

شکل (۱-۴) به صورت گرافیکی روند انجام مطالعات بر مبنای رویکرد کل به جز نشان داده شده است.

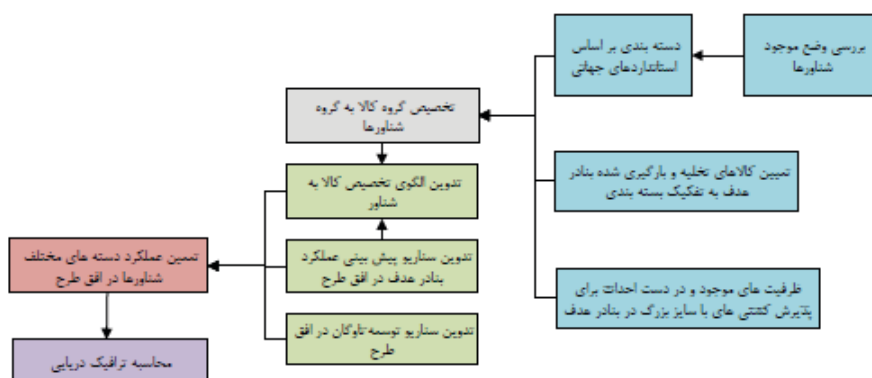

شکل (۱-۴) روند انجام مطالعات بر مبنای رویکرد کل به جز

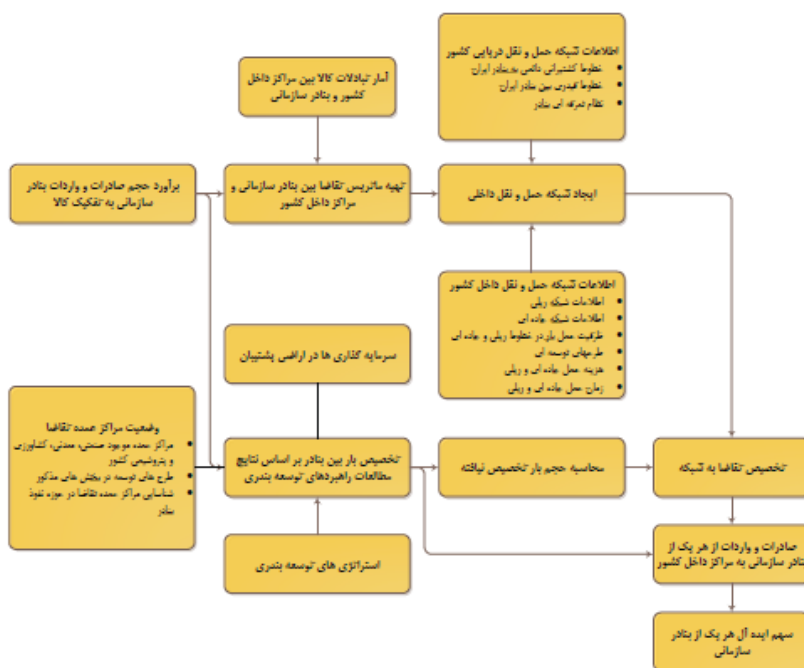
مأخذ: سازه پردازی ایران

شکل (۵-۱). رویکرد مدل‌سازی شبکه حمل‌ونقل کشور

مأخذ: سازه پردازی ایران

شکل (۵-۲). رویکرد اول پیشنهادی برای محاسبه سهم ایده آل بندار

مأخذ: سازه پردازی ایران

شکل (۵-۲). رویکرد اول پیشنهادی برای محاسبه سهم ایده آل بندار

جدول (۳-۸) مقادیر پیشنهادی سهم عملیات اندازه‌های مختلف شناورها در سال ۱۳۹۴ به تفکیک انواع شناورها

نوع شناور	اندازه	ظرفیت (dwt)	بنادر جنوبی (درصد عملیات)	بنادر شمالی (درصد عملیات)
فله بر خشک	small	کمتر از ۲۰۰۰۰	۳/۳	۱۰۰/۰
	Handy – size	۲۰۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰	۷/۴	۰
	Handy max	۲۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰	۱۷/۱	۰
	Panamax	۵۰۰۰۰ تا ۸۰۰۰۰	۴۵/۸	۰
	Cape – size	بیش از ۸۰۰۰۰	۲۶/۴	۰
کانتینری	barge	کمتر از ۲۲۰۰	۱/۹	۳/۷
	feeder	۲۲۰۰ تا ۲۴۰۰۰	۳۸/۱	۹۶/۳
	panamax	۲۴۰۰۰ تا ۴۸۰۰۰	۴۳/۰	۰
	p.panamax	۴۸۰۰۰ تا ۵۸۰۰۰	۱۷/۰	۰
	Small	کمتر از ۱۰۰۰۰	۴/۸	۱۰۰/۰
فله بر مایع	Handy- size	۶۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰	۵۶/۸	۰
	Panamax	۸۰۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰۰	۱۰/۸	۰
	Large	بیش از ۸۰۰۰۰۰	۲۷/۶	۰

جدول (۲-۹) ظرفیت مورد انتظار تجهیزات بندری

تجهیزات	جایجایی بر ساعت	ساعت کاری بندر	تعداد روز کاری در سال	حداکثر ظرفیت فنی در سال
جرنقیل‌های گتری کشتی به ساحل (SSG) پاناماکس	۲۱	۱۹	۳۶۲	۱۴۴.۴۳۸
جرنقیل‌های گتری کشتی به ساحل (SSG) پست پاناماکس	۲۳	۱۹	۳۶۲	۱۵۸.۱۹۴
جرنقیل‌های گتری کشتی به ساحل (SSG) سوپر پست پاناماکس	۲۵	۱۹	۳۶۲	۱۷۱.۹۵۰
جرنقیل برجی متحرک (MTC)	۱۹	۱۹	۳۶۲	۱۳۰.۶۸۲
جرنقیل اسکله‌ای متحرک (MHC)	۱۷	۱۹	۳۶۲	۱۱۶.۹۳۶
گتری چرخ‌دار (RTG)	۱۵	۱۹	۳۶۲	۱۰۳.۱۷۰
استردل کریبر	۱۵	۱۹	۳۶۲	۱۰۳.۱۷۰
ریج استاکر	۱۳	۱۹	۳۶۲	۸۹.۴۱۴
تاپ لیفتر	۱۳	۱۹	۳۶۲	۸۹.۴۱۴
فروک لیفت (۵ تا ۱۲ تن)	۱۲	۱۹	۳۶۲	۸۲.۵۳۶
تجهیزات جایجایی کانتینرهای خالی (EHC)	۱۶	۱۹	۳۶۲	۱۱۰.۰۴۸
ترانستینر (ریلی)	۲۲	۱۹	۳۶۲	۱۵۱.۳۱۶
Mounted Gantry [RMC Rail]	۲۴	۱۹	۳۶۲	۱۶۵.۰۷۲
تراکتور	۵	۱۹	۳۶۲	۳۴.۳۹۰

منبع: ProTeIn ۲۰۱۲

جدول (۱-۱۰) فرصت‌ها و تهدیدهای شناسایی شده سازمان بندار و دریانوردی در طرح جامع

<p>۱- افزایش سرمایه‌گذاری در ایران در مقیاس اقتصاد کلان</p> <p>۲- پتانسیل جذب بازار ترانزیتی کریدور شمال- جنوب از مسیر ایران</p> <p>۳- پتانسیل جذب کالای ترانزیتی به ایران از امارات متحده عربی</p> <p>۴- افزایش تقاضای واردات / صادرات در ایران</p> <p>۵- ساخت کشتی‌های جدید و تکنولوژی‌های جدید در زمینه خدمات بندری و خلق فرصت‌های جدید برای جذب نسل جدید کشتی‌ها</p> <p>۶- الحاق ایران به WTO</p> <p>۷- بازار تعمیرات شناورها در خاورمیانه</p>	فرصت‌ها
<p>۱- مسیرهای رقیب برای ترانزیت بار از ایران</p> <p>۲- ریسک بالای سرمایه‌گذاری در ایران در مقایسه با بندر رقیب</p> <p>۳- وجود سرمایه‌گذاران خارجی در بندر رقیب</p> <p>۴- تهدیدات استراتژیک و سیاسی علیه ایران در سطح جهان</p> <p>۵- فقدان هماهنگی بین سازمانی و مناسب بین اجزاء مختلف شبکه حمل‌ونقل</p>	تهدیدها